

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (penktoji kolegija) NUTARTIS

2005 m. spalio 26 d.\*

Byloje T-124/04

**Jamal Ouariachi**, gyvenantis Rabate (Marokas), atstovaujamas advokatų F. Blanmailland ir C. Verbrouck, nurodęs adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovas,

prieš

**Europos Bendrijų Komisija**, atstovaujamą F. Dintilhac ir G. Boudot, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

dėl ieškovo tariamai patirtos žalos, padarytos tariamai neteisėtais Komisijos delegacijoje Chartume (Sudanas) dirbančio tarnautojo veiksmais, atlyginimo,

\* Proceso kalba: prancūzų.

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS  
(penktoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Vilaras, teisėjai F. Dehousse ir D. Šváby,  
kancleris E. Coulon,

priima šią

**Nutartį**

**Faktinės bylos aplinkybės**

- <sup>1</sup> Ieškovas, Maroko ir Ispanijos pilietis, ir R., Prancūzijos pilietė, kartu su savo dviem vaikais, taip pat Prancūzijos piliečiais, gyvenę Rabate (Maroke), 2000 m. sausio 31 d. nutraukė santuoką. Pagal teismo sprendimą dėl santuokos nutraukimo vaikų priežiūra patikėta R., tačiau ieškovui pripažinta teisė juos lankyti.
- <sup>2</sup> C. yra Bendrijos pareigūnas, vykdamas savo pareigas Komisijoje. Nuo 2000 m. rugpjūčio 8 d. iki 2004 m. gegužės 16 d. jis buvo Komisijos delegacijos Chartume (Sudanas) (toliau – delegacija) administracijos vadovu. Delegacijos vadovas ir tiesioginis C. viršininkas buvo M. Kadangi bylos aplinkybių metu C. ir M. buvo vieninteliai į minėtą delegaciją paskirti pareigūnai, pirmasis galėjo pakeisti antrąjį, šiam negalint atlikti, *inter alia*, administracinio pobūdžio pareigų.

- 3 Kai dirbo delegacijoje, C. norėjo pasikviesti savo naują draugę R. Tuo tikslu delegacija nusiuntė 2002 m. gegužės 28 d. „standartinę verbalinę notą“ Sudano užsienio reikalų ministerijai, paremdama R. pateiktą trumpalaikės turistinės vizos jai ir jos vaikams prašymą.
- 4 Kompetentingos Sudano valdžios institucijos nusprendė išduoti turistinę vizą R. ir jos dviem vaikams, kurie 2002 m. birželio 20 d. išvyko iš Maroko ir atvyko į Chartumą.
- 5 Pasibaigus turistinės vizos galiojimo terminui, R. pradėjo procedūrą gauti leidimą gyventi Sudane. Dėl šio prašymo delegacija taip pat pateikė „verbalinę notą“ Sudano užsienio reikalų ministerijai. Šią „verbalinę notą“, nesant delegacijos vadovo, pasirašė C.
- 6 Kompetentingos Sudano valdžios institucijos nusprendė išduoti R. ir jos dviem vaikams leidimą gyventi valstybėje.
- 7 2002–2003 mokslo metais abu ieškovo ir R. vaikai lankė Chartumo prancūzišką mokyklą.
- 8 2003 m. lapkričio 3 d. sprendimu Rabato apeliacinis teismas panaikino R. patikėtą vaikų priežiūrą ir patikėjo ją ieškovui.

- 9 Tuo metu R. su savo dviem vaikais išvyko iš Sudano ir apsigyveno Belgijoje. 2003–2004 mokslo metais vaikai tęsė mokslus Ethe (Belgija) mokykloje.
- 10 2004 m. vasario 25 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje pateiktu ieškiniu ieškovas reikalauja atlyginti jo tariamai patirtą žalą dėl tariamai neteisėtą delegacijoje dirbusio C. veiksmų (byla T-82/04, *Ouariachi prieš Komisiją*). Ieškovui atsisakius ieškinio 2004 m. balandžio 1 d. Pirmosios instancijos teismo antrosios kolegijos pirmininko nutartimi byla T-82/04 buvo išbraukta iš Pirmosios instancijos teismo registro.
- 11 Ieškovas pradėjo kelias bylas kompetentinguose Belgijos teismuose, kad atkurtų ryšį su savo vaikais ir kad būtų įvykdytas Rabato apeliacinio teismo sprendimas. Dviem 2004 m. gegužės 6 d. priimtais sprendimais Liežo (Belgija) apeliacinis teismas nusprendė laikinai grąžinti vaikus į Maroką ieškovui.

## **Procesas ir šalių reikalavimai**

- 12 Tokiomis aplinkybėmis 2004 m. balandžio 1 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje pateiktu ieškiniu ieškovas iškėlė šią bylą.
- 13 Atskiru dokumentu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai 2004 m. birželio 18 d., Komisija, remdamasi Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 114 straipsniu, pateikė prieštaravimą dėl priimtino. 2004 m. rugpjūčio 25 d. ieškovas pateikė savo pastabas dėl šio prieštaravimo.

14 Ieškinyje ir pastabose dėl prieštaravimo ieškovas Pirmosios instancijos teismo prašo:

- visų pirma, jei būtina, pasitelkti visas tyrimo priemones, kad būtų galima įrodyti C. įvykdytą „dokumentų klastojimą“, siekiant „pagrobtį“ vaikus, ir ypač:
  - užtikrinti C. asmenišką dalyvavimą teisme;
  - prašyti delegacijos pateikti informaciją teismui;
  - prašyti pateikti teismui dokumentus, kuriuos R. pateikė Sudano Respublikos konsulatui Rabate, siekdama sau ir savo vaikams gauti vizą;
- pripažinti ieškinį priimtina ir pagrįsta;
- priteisti iš Komisijos jam sumokėti 150 000 EUR žalos atlyginimą už jo patirtą materialinę ir nematerialinę žalą;
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

15 Prieštaravime dėl priimtinumų Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

- atmesti ieškinį kaip akivaizdžiai nepagrįstą ir nepriimtina arba nustatyti, kad ši byla nepatenka į Pirmosios instancijos teismo kompetenciją;
  
- priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

### **Dėl teisės**

- 16 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 111 straipsnį, jeigu ieškinys akivaizdžiai neturi jokio teisinio pagrindo, Pirmosios instancijos teismas gali nesiimdamas jokių kitų veiksmų motyvuota nutartimi nagrinėjamoje byloje priimti sprendimą dėl šio ieškinio. Šiuo atveju Pirmosios instancijos teismas mano, kad bylos medžiagoje užtektinai informacijos ir kad tęsti proceso nebereikia.
- 17 Pagal EB 288 straipsnio antrąją pastraipą deliktinės atsakomybės atveju Bendrija pagal bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus atlygina bet kokią žalą, kurią, vykdydami savo užduotis, padaro jos institucijos ar jų tarnautojai.
- 18 Pažymėtina, kad deliktinės atsakomybės atveju Sutartis Bendrijos atžvilgiu numato iš Bendrijos teisės kylančias taisykles, ją įpareigojančias pagal šią vieningą sistemą atlyginti jos institucijų ir savo pareigas vykdančių jos tarnautojų padarytą žalą. Sutartis užtikrina vienodą šių taisyklių taikymą ir Bendrijos institucijų nepriklausomumą, numatydama, kad šios srities ginčai priklauso Bendrijos teismo

kompetencijai. Nurodydamas tiek institucijų, tiek Bendrijos tarnautojų padarytą žalą, EB 288 straipsnis nustato, kad Bendrija atsako tik už tokius savo tarnautojų veiksmus, kurie dėl savo vidinio ir tiesioginio ryšio yra būtinas institucijoms patikėtų užduočių tęsinys. Atsižvelgiant į ypatingą šios teisinės sistemos pobūdį, būtų neteisėta ją taikyti veiksams, atliktiems kitu nei nurodytas atveju (1969 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Sayag*, 9/69, Rink. p. 329, 5–8 punktai).

19 Šiuo atveju ieškovas, grįsdamas prašymą atlyginti žalą, ieškinyje pirmiausia nurodė kaltinimą tuo, kad C. parengė ir nusiuntė Sudano užsienio reikalų ministerijai 2002 m. gegužės 28 d. „standartinę verbalinę notą“ (žr. šios nutarties 3 punktą) pirmiau, nei kompetentingos Sudano valdžios institucijos išdavė R. ir jos dviem vaikams turistinę vizą.

20 Ieškovas pastabose dėl prieštaravimo dėl priimtinumą pažymėjo, kad jis kelia klausimą ne dėl minėtos „verbalinės notos“, kurią, beje, pasirašė delegacijos vadovas M., o dėl antros „verbalinės notos“, kurią delegacija nusiuntė Sudano užsienio reikalų ministerijai pirmiau, nei Sudano valdžios institucijos priėmė sprendimą R. prašymu išduoti jai ir jos dviem vaikams leidimą gyventi valstybėje (žr. šios nutarties 5 ir 6 punktus). Ši nota, kurią, nesant delegacijos vadovo, pasirašė C., yra suklastotas dokumentas, leidęs R. su savo vaikais be ieškovo sutikimo apsigyventi Sudane. C. taip pat prisidėjo prie „tarptautinio vaikų pagrobimo“ ir įvykdė neteisėtą veiką, dėl kurios gali kilti Bendrijos atsakomybė.

21 Šiam kaltinimui negali būti pritarta.

- 22 Šiuo aspektu pažymėtina, kaip, tarp kitko, tvirtina Komisija, kad nagrinėjama „verbalinė nota“ yra įprasta praktika, kurios ypač laikomasi trečiosiose valstybėse, kuriose patiriama tam tikrų administracinių sunkumų, ir ji taikoma, kai Komisijos delegacijos šiose valstybėse tarnautojas nori pasikviesti savo artimuosius. Atsižvelgiant į tai, ko, beje, ieškovas neginčijo, nagrinėjamos „verbalinės notos“ pateikimo negalima laikyti veiksniu, kuris būtų būtinas institucijoms, šiuo atveju delegacijai, patikėtų užduočių tęsinys šios nutarties 18 punkte nurodytos Teisingumo Teismo praktikos prasme.
- 23 Taigi negalima manyti, kad C. pasirašydamas minėtą „verbalinę notą“ vykdė savo pareigas EB 288 straipsnio antrosios pastraipos prasme.
- 24 Bet kuriuo atveju, net jei būtų galima taip manyti, reikėtų pripažinti, jog akivaizdžiai nėra priežastinio veiksmų, kuriais kaltinama, ir nurodytos žalos ryšio.
- 25 Šiuo aspektu primintina, jog EB 288 straipsnio antrąja pastraipa reikalaujamas priežastinis ryšys reiškia, kad yra tiesioginis priežasties ir pasekmės ryšys tarp veiksmų, kuriais kaltinama Bendrija, ir nurodomos žalos, t. y. kad žalą tiesiogiai sukelia minėti veiksmai (1979 m. spalio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dumortier frères ir kt. prieš Tarybą*, 64/76 ir 113/76, 167/78 ir 239/78, 27/79, 28/79 ir 45/79, Rink. p. 3091, 21 punktas ir 1996 m. kovo 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Brasserie du pêcheur ir Factortame*, C-46/93 ir C-48/93, Rink. p. I-1029, 51 punktas; 1996 m. liepos 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *International Procurement Services prieš Komisiją*, T-175/94, Rink. p. II-729, 55 punktas ir 2003 m. gruodžio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *DLD Trading prieš Tarybą*, T-146/01, Rink. p. II-6005, 72 punktas). Ieškovas privalo įrodyti šį tiesioginį ryšį (1995 m. rugsėjo 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Blackspur ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, T-168/94, Rink. p. II-2627, 40 punktas).



- 26 Šiuo atveju kompetentingų Sudano valdžios institucijų sprendimas R. prašymu išduoti jai ir jos vaikams leidimą gyventi valstybėje leido jiems apsigyventi Sudane. Sudano užsienio reikalų ministerijai išsiųsta delegacijos nota šiuo atveju buvo siekiama tik paremti suinteresuotosios prašymą ir paskatinti nagrinėti jos administracinę bylą greičiau, taikant minėtą praktiką. Jos negalima prilyginti nurodymui kompetentingoms Sudano valdžios institucijoms, kurios, remdamosi atitinkamomis nacionalinės teisės normomis, toliau nepriklausomai sprendė, ar išduoti leidimą gyventi valstybėje.
- 27 Taigi bet kuriuo atveju ieškovas neįrodė, kad yra tiesioginis priežastinis veikslių, kuriais kaltina, ir nurodomos žalos ryšys.
- 28 Pagrįsdamas ieškinį ieškovas taip pat pateikia antrąjį kaltinimą, t. y. kad C. pasisavino jo tapatybę, pasirašydamas Chartumo prancūziškos mokyklos ir Ethe mokyklos Belgijoje, kurias lankė minėti du vaikai, mokyklos dokumentuose tėvams skirtuose laukeliuose šalia R. parašo. Tarp C. ir vaikų nėra jokio tėvystės ryšio ir jis nėra gavęs ieškovo leidimo už jį pasirašyti tuose dokumentuose. Tokiais veiksmais, kuriuos C. atliko tyčia, siekdamas pakenkti, buvo paneigta ieškovo tėvystė.
- 29 Šiuo aspektu pažymėtina, kad veiksmai, kuriais kaltinamas C., akivaizdžiai visiškai nesusiję su jo pareigų vykdymu. Taigi Bendrija negali už juos atsakyti EB 288 straipsnio antrosios pastraipos prasme.

- 30 Vienintelis ieškovo tvirtinimas, kad Pirmosios instancijos teismas turi šioje byloje patraukti Bendriją atsakomybén, nes C. naudojasi imunitetu ir jį sunku paduoti į teismą, nėra tokio pobūdžio, kad paneigtų pirmesniame punkte pateiktą išvadą. Jei būtina, ieškovas turi prašyti atšaukti C. imunitetą.
- 31 Taigi antrasis kaltinimas atmetinas kaip akivaizdžiai nepagrįstas.
- 32 Atsižvelgiant į visus pateiktus argumentus, visas ieškinys atmetinas kaip akivaizdžiai nepagrįstas, nesant būtinybės priimti sprendimą dėl Komisijos pateikto prieštaravimo dėl priimtinum, taikyti tyrimo arba ieškovo prašytas proceso organizavimo priemonės.

### **Dėl bylinėjimosi išlaidų**

- 33 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovas pralaimėjo bylą, jis turi padengti Komisijos išlaidas pagal jos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (penktoji kolegija)

nutaria:

- 1. Atmesti ieškinį kaip akivaizdžiai nepagrįstą.**
- 2. Priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.**

Liuksemburgas, 2005 m. spalio 26 d.

Kancleris

E. Coulon

Pirmininkas

M. Vilaras